PROLETAREN.

Anarkistisk Organ for Skandinavien.

Redaktionen:
Saxogade 23, 1. o. G.
København, V.
Aabent hver Aften fra 7 – 8.

Udgaar hver 14de Dag.
Bladet kan bestilles paa alle Postkontorer.
Koster 35 Øre Kvartalet, 5 Øre pr. Nr.

Ekspeditionskontor:
Møntergade 27, 3. S. Sideb.
København.
Aabent hver Aften fra 6 – 9 og
Søndag Form. fra 10—12.

Nr. 8. | Søndag den 10. Maj 1896. | 1. Aarg.

Expeditionskontoret er flyttet fra Saxogade 61, 5. Sal til Møntergade 27, 3 Sal, Sideb

Redaktionskontoret er flyttet fra Lille Enghavevej til Saxogade 23, 1. Sal o. G, København V.

Anarkistisk Moral.

I.

Den menneskelige Tankes Historie minder om Pendulets Svingninger, og disse Svingninger varer hele Aarhundreder. Efter en lang Soveperiode kommer der et Opvaagnelsens Øjeblik. Saa frigør Tanken sig for de Lænker, hvori alle, der er interesseret i sligt — de regerende, Lovtrækkerne, Præsterne — havde viklet den i. Den bryder dem, underkaster alt, hvad man havde lært den, en stræng Kritik og blotter for alle Tomheden ved de religiøse, politiske, lovlige og sociale Fordomme, hvori den henslæbte sin plantelignende Tilværelse. Den kaster sig i sine Forskninger ind paa ny Veje, beriger vore Kundskaber med uforudsete Opdagelser; den skaber ny Videnskaber.

Men Tankens Arvefjender — Regenterne, Lovtrækkerne, Præsterne — løfter snart igen Hovedet efter Nederlaget, de samler lidt efter lidt deres spredte Kræfter; de forynger deres Tro og deres Love og afpasser dem efter nogle ny Krav, og idet de drager Fordel af det Trællesind, som de selv saa heldigt har fremavlet, og af Samfundets øjeblikkelige Opløsning, benytter de sig af den enes Trang til at leve i Ro og Fred, den andens Tørst efter at blive rig, den tredjes skuffede Forhaabninger — og især af disse — til ganske sagtelig at tage fat paany og først og fremmest at gøre sig til Herrer over Børnene gennem Opdragelsen.

Barnesjælen er svag; det er saa let at tvinge den ved Frygt og Rædsel, og det gør de saa. De gør Børnene frygtsomme, og saa taler de til dem om Helvedets Pinsler, for deres Øje holder de som et Spejl, hvori den fordømte Sjæls Lidelser, en uforsonlig Guds Hævn, viser sig. I næste Øjeblik taler de til dem om Revolutionens Rædsler og benytter sig af nogle revolutionære Udskejelser til at gøre Børnene til „Ordenens Venner." Præsten vænner dem til Forestillingen om Loven for bedre at kunne faa dem til at lyde den saakaldte guddommelige Lov, og Prokuratoren taler til dem om den guddommelige Lov, for at de bedre skal lyde Landets verslige Love. Og saaledes faar ved Vanens Magt den følgende Slægt dette religiøse Præg, som paa en Gang er myndigt og trælleagtigt — Myndighed og Trældom gaar altid Haand i Haand sammen — som vi saa godt kender hos vor Samtid.

I disse Soveperioder rejses der sjælden Spørgsmaal om Moralen. I Stedet for den træder religiøse Øvelser og en hyklerisk Rettergang. Der kritiseres ikke; man lader sig lede af Vanen og Ligegyldighed uden at begejstres enten for eller imod den herskende Moral og gør hvad man kan for i det ydre at give ens Handlinger Udseende af at stemme overens med hvad man kalder sine Anskuelser. Imens synker Samfundets Moral dybere og dybere, og man naar til den Moral, som hersker i det romerske Riges Forfalstid, i Tiden før 1789, i det borgerlige kapitalistiske Regimentes Afslutningsperiode.

Alt det gode, store, ædle, uafhængige hos Mennesket sløves lidt efter lidt og bedækkes med Rust som en Kniv, der ikke bruges. Løgnen bliver en Dyd; at falde paa Maven en Pligt; at berige sig, nyde Øjeblikket, opslide sin Intelligens, sin Begejstring, sin Aandskraft, lige meget hvorledes, bliver Slagordet baade for de velstillede Klasser og for det store Flertal af Fattigfolk, hvis Ideal det er at synes at være ligesom de „fine Folk." Saa bliver de Regerendes — Dommernes, Præsternes og den hele velstillede Klasses Fordærvelse saa oprørende, at Pendulets anden Svingning begynder.

Ungdommen frigør sig efterhaanden, kaster sine Fordomme over Bord; Kritiken kommer tilbage. Tanken vaagner igen, først hos enkelte, men umærkelig griber efterhaanden Vækkelsen de mange. Stødet kommer, Revolutionen løfter Hovedet.

Og hver Gang kommer Spørgsmaalet om Moralen paa ny paa Tapetet. —

„Hvorfor skulde jeg følge denne hykleriske Morals Principer?" spørger den sig selv, hvis Hjærne har frigjort sig for de religiøse Rædselsforestillinger. „Hvorfor skal i det hele taget nogen som helst Moral være bindende for mig?"

Man søger saa at blive klar over denne moralske Følelse, som man træffer paa ved hvert Skridt, uden at man dog endnu har forklaret den, og som man aldrig vil kunne forklare, saa længe man anser den for en Forret, der er givet den menneskelige Natur, saa længe man ikke gaar tilbage til Dyrene, Planterne, Klipperne for at forstaa den. Man søger imidlertid at forklare den i Overensstemmelse med Øjeblikkets Videnskab.

Og — er det nødvendigt at tilføje det? — jo mere man undergraver Grundvolden for den fastslaaede Moral eller rettere det Hykleri, som erstatter den, desto højere hæves det moralske Niveau i Samfundet. Det er især i de Tidsrum, hvor den moralske Følelse kritiseres og benægtes, at den gør de hurtigste Fremskridt; saa er det den vokser, den løfter sig, den forædles.

Man saa det i det 18de Aarhundrede. Allerede i 1723 angreb Mandeville som anonym Forfatter, som forarger England ved sin „Fablen om Bierne" og de Anmærkninger, han føjer til den, det Samfundshykleri, der er kendt som Moralen, lige i Ansigtet. Han viste, hvorledes de saakaldte

moralske Skikke og Sæder kun er en Maske for Hykleri; hvorledes de Lidenskaber, som man tror at man er Herre over ved den gængse Morals Love, tværtimod tager en endnu værre Retning paa Grund af de samme Loves Indskrænkninger. Lige som Fourier fordrede han, ar Lidenskaberne skulde have Frihed, da de eller skejer ud og bliver til lige saa mange Laster, medens han som en Følge af sin Tids mangelfulde naturhistoriske Kundskaber glemte Dyrenes Moral og forklarede de moralske Ideers Oprindelse hos Menneskeslægten af Forældres og Overklassernes egennyttige Smigrerier.

Senere kommer de skotske Filosofers og Encyklopædisernes*) kraftige Kritik af de moralske Ideer, som er velkendt. Kendt er ogsaa Anarkisterne fra 1793, og der er ingen Tvivl om, hos hvem man finder den moralske Følelse højst udviklet, enten hos Lovens Mænd, Fædrelandsvennerne, Jakobinerne, som sang om den moralske Forpligtelse og dens Bekræftelse af det højeste Væsen, eller hos de hebertistiske**) Ateister, der ligesom Guyau nægtede den moralske Forpligtelse og Bekræftels.

„Hvorfor skal jeg være moralsk?“ Saaledes lyder altsaa det Spørgsmaal, som Rationalisterne i det 12., Filosoferne i det 16., Filosoferne og de revolutionære i det 18. Aarhundrede stillede. Senene kommer dette Spørgsmaal frem paa ny hos de engelske Utilitarier***) (Bentham og Mill) hos de tyske Materialister som Büchner****), hos de russiske Nihilister i Aarene 1860—70, hos denne unge Grundlægger af den anarkistiske Moral (Videnskaben om Samfundens Moral) — Guyau — som desværre døde altfor tidlig; og endelig stilles dette Spørgsmaal i dette Øjeblik af de unge franske Anarkister.

Ja, hvorfor?

For tredive Aar siden satte dette Spørgsmaal den russiske Ungdom i lidenskabelig Bevægelse. „Jeg vil være umoralsk,“ sagde en ung Nihilist til en af sine Venner, og gav i en eller anden Handling de Tanker, der stadig hjemsøgte ham, et Udtryk. „Jeg vil være umoralsk, og hvorfor skulde jeg ikke være det?“

Fordi Bibelen forlanger det? Men Bibelen er kun en Samling af babyloniske og judæiske Sagn, samlet som de homerske Sange eller som den Dag i Dag de baskiske Folkesange eller de mongolske Gudesagn! Skal jeg da vende tilbage til Østerlandets halvbarbariske Folkeslags aandelige Standpunkt?

Eller fordi Kant taler til mig om et *kategorisk Imperativ,* om en hemmelighedsfuld Befaling, som kommer fra mit eget inderste Indre og byder mig at være moralsk? Men hvorfor skulde dette „kategoriske Imperativ“ have større Ret til at bestemme mine Handlinger end dette andet Imperativ eller bydende Befaling, som til visse Tider byder mig at overfylde min Vom? Det er jo intet andet end et *Ord*, aldeles som *Forsynet* eller *Skæbnen*, der er opfundet for at dække over vor Uvidenhed.

„Eller for at glæde Bentham, som vil bilde mig ind, at jeg er lykkeligere, naar jeg drukner for at redde en forbigaaende, der er falden i Vandet, end naar jeg ser paa, at han drnkner?“

„Eller maaske fordi jeg er opdraget til at være moralsk? fordi min Moder har lært mig Moralen? Men skal jeg da ogsaa knæle ned for et Billede af Kristus eller Madonna, ære Kongen og Kejseren, bøje mig for den Dommer, jeg ved er en Slyngel, blot fordi min Moder — som alle andre Mødre — hjærtensgod, men fuldstændig uvidende, har lært os en hel Del Dumheder.“

„Det er kun Fordomme som alt det andet, som jeg vil gøre mig Umage for at frigøre mig for. Hvis det er mig imod at være umoralsk, vil jeg tvinge mig til at være det, saaledes som jeg, da jeg fra Barn blev lidt ældre, tvang mig til ikke at være bange for Mørket, Kirkegaarden, Spøgelser og de døde, som jeg var bleven gjort bange for. Jeg vil gøre det for at sønderbryde et Vaaben, som Religionerne udnytter, jeg vil gøre det, om ikke for andet, saa for at protestere imod det Hykleri, som man gør Fordring paa at paatvinge os for et *Ords* Skyld, som man har kaldt Moralitet.“

Dette var den russiske Ungdoms Ræsonnement, den Gang den brød med den gamle Verdens Fordomme og hejse Nihilismens eller snarere den anarkistiske Filosofis Fane med Fordringen om ikke at bøje sig for nogen Myndighed, hvor stor Anseelse den end nyder, ikke at anerkende noget Princip, som ikke er slaaet faaet ved Fornuften.

Det er vel overflødigt at tilføje, at den nihilistiske Ungdom efter at have kastet sine Fædres Morallære i Papirskurven og opbrændt alle Moralsystemer imellem sig har udviklet en Kærne moralske *Sæder* og *Skikke*, som staar uendelig højt over alt, hvad deres Forældre nogensinde har øvet enten under Evangeliets Førerskab eller ledet af „Samvittigheden,“ det „kategoriske Imperativ“ eller Nyttemoralisternes „vel forstaaede Egeninteresser.“

Men inden vi svarer paa Spørgsmaalet: „Hvorfor skal jeg være moralsk?“ lad os da først se, om Spørgsmaalet selv er stillet rigtigt; lad os undersøge, hvilke Bevæggrunde der er for de menneskelige Handlinger. (Fortsat.)

*) Disse franske Filosofer fik deres Navn efter det store Konversationsleksikon — Encyklopædien — hvori de fremstillede deres Tanker og Meninger. Til dem hører Mænd som Voltaire, J. J. Rousseau, Diderot og mange andre O. A.

**) Tilhængerne af Hébert, en af den franske Revolutions yderliggaaende Mænd og Redaktør af „Fader Duckerne.“ O. A.

***) Tilhængere af den saakaldte „Nyttemoral.“ O. A.

****) Forfatter til „Kraft og Stof.“ O. A.

Kropotkin: „Erobringen af Brødet.“

Luksustrangen.

I.

Mennesket er ingenlunde et Væsen, som vilde kunne leve blot for at spise, drikke og sove. Saasnart han har tilfredsstillet de materielle Krav, rører sig — ikke mindre hæftig — i ham hin Trang, som man kunde kalde Trang af kunstnerisk Natur.

Ligesaamange Individer der gives, ligesaamange forskellige Tilbøjeligheder gives der. Og jo mere civiliseret et Samfund er, desto mere er ogsaa Individualiteten udviklet, desto mere mangfoldig er Tilbøjelighederne.

Allerede den Dag i Dag ser man Mænd og Kvinder nægte sig det nødvendigste for at erhverve sig denne eller hin Baggatel, for at skaffe sig denne Fornøjelse eller hin Nydelse af aandelig eller materiel Natur. En Kristen, en Asket kan vise en saadan Luksustrang tilbage, men i Virkeligheden er det netop disse Baggateller, som afbryder Ensformigheden ved Tilværelsen og gør den behagelig. Vilde Livet med alle sine uudblivelige Skuffelser og Bekymringer være værd at leve, hvis Mennesket efter sit daglige Arbejde aldrig skulde skaffe sig en Fornøjelse, som svarer til hans individuelle Tilbøjeligheder?

Naar vi vil den sociale Revolution, saa vil vi den først og fremmest for at sikre alle Brødet, for at forandre dette forbandelsesværdige Samfund, hvori vi daglig se kraftige Arbejdere vanke om med uvirksomme Arme, fordi de ikke kunne finde nogen Udbytter; hvor vi se Kvinder og Børn tilbringe Natten uden Tag over Hovedet, hele Familier leve af det tørre Brød og vi se Mænd, Kvinder og Børn sygne hen af Mangel paa Pleje eller endog af Mangel paa Føde. For at gøre en Ende paa disse Uretfærdigheder er det, vi gør Oprør.

Men vi vente ogsaa noget andet af Revolutionen. Vi se, at Arbejderen tvungen til at kæmpe haardt for Livet aldrig kommer i den Stilling at kunne tage Del i hine høje Nydelser — de højeste, som er tiltængelige for Mennesket — hine Nydelser, som Videnskaben og navnlig den videnskabelige Forskning, Kunsten og navnlig den kunstneriske

Skaben yde. For at sikre Enhver disse Glæder, som nu kun er et lille Mindretals Forrettighed, for at skaffe ham Fritid, Mulighed for at udvikle sine aandelige Evner maa Revolutionen først sikre Enhver det daglige Brød: Den nødvendige Fritid, det er efter Brødet det højeste Maal. Rigtignok er nu for Tiden, hvor Mennesker i Hundredtusindvis mangle Brød, Kul, Klæder og Tag over Hovedet, Luksus en Forbrydelse: for at tilfredsstille den maa Arbejderens Barn mangle Brød. Men i et Samfund, hvor alle, der er sultne, kunne mættes, vil den Trang, som vi kalde Luksustrangen være saa meget mere hæftig. Og da alle Mennesker ikke kunne blive lige og heller ikke skal blive det (Forskellen i Smagsretning og Trang er Hovedgarantien for Menneskehedens Fremskridt,) saa vil der altid (og det er endog at haabe) gives Mennesker, hvis Trang i en eller anden Retning rage ud over Middelmaalet. Enhver behøver ikke et Teleskop, thi selv naar Opdragelse og Undervisning er den samme for alle, vil der alligevel gives Personer, som foretrække mikroskopiske Studier for Studiet af Stjernehimlen. Der vil være Folk, som foretrække Statuer, andre som mere interesserer sig for Malerier, et Individ har det mest brændende Ønske efter at besidde et Piano, medens et andet vil nøjes med en Mundharpe. Bonden smykker nu for Tiden sit Værelse med et Maleri af Epinal, og naar hans Smag udvikler sig, vil han ønske sig i Besiddelse af et smukt Kobberstik. Nutildags kan den, der har Interesse af og Glæde ved Kunsten, kun tilfredsstille sin Trang, naar han er Arving til en stor Formue; endogsaa han, som ved „flittigt Arbejde“ har erhvervet sig en intellektuel Kapital og saaledes kan vende sig til et aandeligt Arbejde, kan han med Sikkerhed hengive sig til Haabet om en Dag at kunne tilfredsstille sin kunstneriske Smag? Man bebrejder almindelig vore Idealer om et kommunistisk Samfund, at deres eneste Maal er Tilfredsstillelsen af Enhvers materielle Fornødenheder: „I vil maaske have Brødet for alle“ siger man til os „men I vil I Eders Fællesmagasiner ikke have smukke Malerier, ingen optiske Instrumenter, ingen Luksusmøbler, ingen Smykkegenstande — kort sagt ikke have nogen af alle disse tusinde Smaating, som tjene til Tilfredsstillelse for uendelig mange forskellige menneskelige Smagsretninger. — Og I sætter med dette Eders Ideal en Stopper for enhver Mulighed for nogensinde at skaffe sig nogetsomhelst, hvad der ikke er Brød eller Kød. Dette og det graa Lærred, som I vil klæde alle Eders Borgerinder med, kan Eders Kommune vel byde. — Det er en Bebrejdelse, som stedse rettes mod alle kommunistiske Systemer — en Bebrejdelse, hvis Berettigelse Grundlæggerne af hine unge Samfund i Amerikas Ødemarker aldrig have begrebet. De troede, at naar Kommunebestyrelsen havde sørget tilstrækkeligt for at skaffe Tøj til at Medlemmerne kunde klæde sig med, maaske endnu en Koncertsal, hvor „Brødrene“ mere „forhutlede“ end foredrog et Musikstykke, eller fra Tid til anden kunde opføre et Theaterstykke — at da var alt gjort. De glemte at Kunstsansen hos Landmanden bestaar lige saa godt som hos Bourgeoisiet, og at selv om ogsaa Maaden at føle paa varierer med Kulturniveauet, Fundamentet dog er det samme. Og det hjalp ikke, at Kommunestyrelserne sikrede Enhver sin Suppe, det hjalp ikke, at de i Opdragelsen undertrykte alt, hvad der kunde bidrage til Uddannelse af en Individualitet, det hjalp ikke, at de paatvang Enhver Biblen som Lekture — de individuelle Smagsretninger gav sig sluttelig Luft i en almindelig Utilfredshed: smaalige Stridigheder kom frem over Spørgsmaalet, om man skulde købe et Piano eller fysikalsk Instrumenter, Fundamenterne for alt Fremskridt forsvandt, Samfundet kunde kun leve under den Betingelse, at det dræbte enhver individuel Følelse, enhver kunstnerisk Tendens, enhver Udvikling. Vil den anarkistiske Kommune skride frem ad den samme Vej?

Absolut nej, forudsat naturligvis, at den anerkender og skynder sig med øjeblikkelig at tilfredsstille enhver Trang i den menneskelige Aand, hvor Produktionen er sikret af alt det, som er aldeles nødvendig for Legemets Ernæring og Vækst.

(Fortsættes)

Elegi.

O, Menneskets Illusioner
De blegne saa let som Stjerner,
Naar dets Ve og dybe Toner
Sig med Livets Malstrøm fjerner.

Den stigende Sol vi hilse ved Gry
Og haaber paa Menneskets Lykke;
Men naar Solen mod Aften hviler bag Sky,
Vi sidder i Dødens Skygge.

Alle vore Roser ligger knuste paa Vej,
De blusser ej mer saa flammende rødt,
Livet er ikke en Børneleg
Men en *Prærie* — hvor vi alle har blødt.

X. X.

Om Produktions- og Konsumptions Foretagender.

(Forbrugsforeninger).

I det sidste halve Aarhundrede er i forskellige Lande, særlig i England, begyndt en Bevægelse paa det økonomiske Omraade, som ved første Øjekast ser meget uskyldig ud, men ved nærmere Eftersyn har en meget stor Betydning for Arbejderbevægelsen, naar den blev benyttet paa den rigtige Maade. Den arbejdende Klasses Magt ligger jo netop i Frembringelse af deres Produkter, som de overlader Kapitalistklassen til Udbytning. Et Produkt, som en Arbejder har frembragt, maa en anden Arbejder købe i en Butik med mange 100 % Paalæg, uden at Produktet er bleven bedre. Kapitalisten stryger disse Penge ind uden at have bestilt det mindste andet end at udlevere det. Ethvert Produkt gaar igennem en Række Udbyttere, som lever af det. Dette af Loven godkendte Tyveri lægger kun faa Mennesker Mærke til, man kalder det simpelthen Handel istedetfor Rov. Den besiddende Klasse bruger alle Magtmidler for at opretholde dette System, i Forening med Socialdemokrater opretholder de Dumheden og Uvidenheden hos Masserne. „Socialdemokraten“ skriver nok: Støt Tobaksarbejderen, ved at købe hos selve Producenten, men dine Fødevarer, som Du har mest Brug for, skal Du købe hos Spækhøkeren, vi skal støtte Mellemklassen, som ikke producerer, thi vi bruger dem til Valgeno, og Arbejderne mærker ikke, at man trækker dem rundt ved Næsen, og at det hele kun er et Komediespil, sat i Scene af Førerne, som Rigsdagsmændene har en god Indtægt deraf.

Den besiddendes Klasses Magt ligger i Besiddelsen af Raaprodukter og Værktøjer, som de laaner ud til den producerende Arbejder, som gør ham og andre Udbyttere rige derved. Arbejderne laver Maskiner til ham — til sin egen Undertrykkelse og Slaveri. Kapitalisten stjæler paa Grund af Ejendomslovene Jordens Raastoffer, som burde tilhøre os alle; Arbejderne laver Kanoner og Geværer, for at de besiddende Klasser, naar de synes, det er nødvendigt, kan nedskyde dem, i Stedet for at slutte sig sammen og vægre sig ved at udføre den Slags Arbejde for dem. Lad Kapitalistklassen selv lave det! Man burde agitere, for at faa disse Parasiter: Mellem- og Kapitalistklassen ryddet af Vejen ved ikke at producere for dem, men direkte for Forbrugeren, men i Stedet for kastes der Millioner ud til Valggøgl. Man burde heller proklamere Generalstrejken, i Stedet for at krybe paa Maven for dem, og stille sine bestemte Fordringer. Arbejderføreren, som burde kaldes Forfører, træder i Underhandling med Udsugeren. Han bor i en flot Villa paa Strandvejen med smuk Udsigt over Sundet. Han ligger netop i sin Maitresses Favn, da der kommer Forespørgsel fra Fabriken fra disse Underhandlere. Han svarer gennem Telefonen, som fra Villaen er i Forbindelse med Fabriken, sin Slavedriver ogsaa kaldes Værkmester, at paa Grund af udenlandsk Konkurrence kan der ikke lægges paa Lønnen, det er allerede nu vanskeligt at konkurrere, og vil Arbejderne holde fast ved deres Fordringer, saa maa han opgive Virksomheden og Arbejderne vil da enten nødes til at udvandre eller sulte ihjæl; han giver sig saaledes Udseende af at være Arbejderven, idet han sørger for Arbejde.

Arbejderne burde meget heller oprette Produktionsforetagende som Glasværket i Carmaux i Frankrig i Stedet for at kæmpe om et lille Løntillæg. For de 50,000 Kr., som Skomagerstrejken her i Byen har kostet, kunde der godt have været oprettet en Skotøjsfabrik, hvor Arbejderen selv kunde have været Producent og Konsument, og hvor allerede en stor Del af disse Udbyttere var udelukkede. Arbejderne burde indse, at en Strejke om en Lønforhøjelse ikke nytter meget, det skader ikke det mindste nogen Kapitalist, han tar ganske simpelthen mere for Produktet. Konsumenten maa betale det. Han tjener sig tvertimod mange Gange en hel Formue ved en Strejke. Hans meget ofte store Lager af færdige Produkter, som han har ladet producere til de gamle Priser, sælger han efter Strejken til forhøjet Pris, og Arbejderne gør ganske frivillig hans i Forvejen store Røverfortjeneste endnu større. Arbejdernes Krav burde i Stedet for at sættes mod Strejker om Lønforhøjelse føres hen mod Oprettelsen af Forbrugsforeninger, i det Hele mod det at kunne producere og konsumere deres Brugsgen-

stande selv; ved Fællesindkøb i større Partier kan der allerede nu naas meget. I jo større Maalestok, det kan drives, til desto større Gavn for Arbejderklassen. I England findes der allerede nu store Fabrikker af Skotøjsarbejder, Skræderetablissementer, Snedkerværksteder, Bagerier, hvor Kapitalistklassen er aldeles udelukket, Overskudet kommer alle Medlemmer til gode, ikke blot enkelte Aktionærer eller Kapitalister, og Produkterne bliver kun solgt til Foreningens Medlemmer, (i Modsætning til Arbejdernes Fællesbageri.) Produktionen er tildels allerede udvidet til Landbruget; de har ogsaa deres egne Møller. De har deres egne Skibe, som henter Raastoffer, der ikke findes i Landet selv — udenrigs fra, Kapitalistklassen maa allerede her give Plads for Arbejderne selv. Naar det skulde gennemføres konsekvent, kan Kapitalistklassen godt rejse til Maanen, thi her var ikke mere noget at tjene for dem. Arbejderne har her en Magt og en Vej, som de for længe siden burde have benyttet. Det er allerede her i Landet begyndt at lysne, Arbejderne har for nogle Aar siden oprettet den første Forbrugsforening paa Kristianshavn, og her i Byen er man nu i Færd med at danne en ny. Bladet „Social-Demokraten," som vil træde op for Lighed og Frihed, som kalder sig Arbejdernes Ven og deres Taleorgan, vil ikke en Gang optage deres Avertissementer og har nedrakket dette Foretagende, skønt disse Foretagender staar paa et aldeles rent socialistisk Grundlag, fordi de arbejder henimod Afskaffelsen af Kapitalistaaget, som dog er Konsekvensen af enhver Socialists Meninger, og „Social-Demokraten"s Fremgangsmaade beviser tydeligt, hvad Arbejderne har at vente fra den Side. Men kun her i Landet, og det er en Trøst, løber Arbejderne sammen med Mellemklassen; i Stedet for at hjælpe til at afskaffe Klasserne, som Marx henviser til, græder de over deres kære Mellemklasse, at den gaar til Grunde, men de kan ikke se de Tusender og atter Tusender af fattige Arbejdere, som ikke har saa meget, at de kan tilfredsstille deres nødvendige Behov, som bliver udbyttet paa det skrækkeligste af Kapitalistklassen, naar de ikke mere kan arbejde; de kan krepere bag ved et Plankeværk eller i en Grøft paa Landevejen, eller, naar de er heldige, i et Hospital. Nej, „Socialdemokraten", efter dens Udvikling til et rent borgerligt Blad, er i Virkeligheden Modstander af Arbejderne, den bruger alle Midler for at undertrykke enhver friere Mening. Den skriver nok om Kaninavlens Fremme, men meget lidt om Arbejderbevægelsen, nævner f. Eks. ikke en Gang nu for Tiden Lønbevægelsen blandt Snedkere og Trædrejere. Arbejderne burde i Fremtiden, og man har allerede begyndt i Udlandet, i Stedet for at bruge Tusender til Strejken, for at opnaa et lille Løntillæg, bruge Pengene til Oprettelsen af Produktiv- og Konsumptionsforetagender, i Stedet for at agitere og kaste Penge ud til Valggøgl, agitere for disse Foretagender. Her er et praktisk Felt, hvor Arbejderne allerede nu kan høste meget Gavn.

Det er den økonomiske Vej, vi skal gaa. I den økonomiske Magt, som den rige Klasse er i Besiddelse af, ligger Grunden til vor Undertrykkelse og Slaveri, og den parlamentariske Vej kan aldrig bryde den økonomiske Magt.

Vi opfordrer derfor Arbejdere til at mælde sig ind i den nye Forbrugsforening. Oplysninger kan faas hos vor Ekspedient, J. Møller, Møntergade 27 3., Sideb.

A. B.

Notitser.

I »Libertaire« Nr. 20 skriver Sebastian Faure, at Bebel har sagt, at »hvis Borgerne ikke vil adlyde i vor socialistiske Stat, vil vi nægte dem Brødet,« og at en Socialist Chauvin i Folkets Hus i Paris har sagt, at det første, den socialistiske Stat vil skynde sig med, er at skyde (tusillere) Anarkisterne.

Hvis det er sandt, hvad vi næsten vægre os ved at tro, er vi jo endnu daarligere farne i den socialistiske end i den nuværende Stat. Saaledes er altsaa de videnskabelige Socialdemokrater, der vil kæmpe med aandelige Vaaben, de fredelige Folk, der kun ad Lovens og Reformernes Vej vil omdanne Samfundet, og saa bebrejder man os, at vi kæmper mod saadanne Folk.

Leipzig. Snedkerne have sat deres Fordring igennem — 20 % Lønforhøjelse og en Arbejdstid af 57 Timer om Ugen; c. 30 Mestre have endnu ikke bevilget den. Hvis de ikke bevilge den til 1ste Maj, vil Strejken bryde ud den 3. Maj. — Desuden strejke Skomagerne og Malerne allerede, og Smedene, Blikkenslagerne, Bygningshaandværkerne og Hjulmagerne forberede sig til Strejke.

Den 1ste Maj bliver fejret her paa hidtil ukendt Maade ved Arbejdshvile. Næsten i samtlige Fag har man fattet den Beslutning, at lade Arbejdet hvile.

I **Stuttgart** er 2000 Bygningsarbejdere, i første Linje Tømrerne og Murerne bleven kastet paa Gaden af de brutale Udbyttere.

Anarkistisk Bibliothek.

Af Peter Kropotkin: Lønsystemet . . . . . . 5 Øre.
„ J. Most: Til Proletariatet. . . . . 10 „
„ — : Det frie Samfund.

De, som er det tyske Sprog mægtig, anbefaler vi følgende Skrifter:

Af Mackay: Anarkisterne . . . . . . 2 Kr. 50 Øre.
„ Tucker: Statssocialisme og Anarkisme 20 „
„ Elisée Reclus: Evolution og Revolution 10 „
„ P. Kropotkin: Repræsentantliv, Regering, 1. Hefte . . . . 5 „
„ — Den kommunistiske Anarkisme 5 „
„ — „En Oprørers Ord" udkommer i 12 Hefter . . . . à 20 „
„ — Velstand for alle . . 2 Kr. 50 „
„ — Til de Unge . . . . 5 „
„ — Anarkistisk Moral . . . . . 10 „
„ Bakunin: Gud og Staten . . . . . . 5 „
„ H. Müller: Majfestens Betydning . . . . . 10 „

Socialistisk Akademiker udkommer 1 Gang maanedlig, 50 Øre Heftet.

Socialistisk Bibliothek.

Af Teistler: Parlamentarismen og Arbejderklassen 15 Ø.
„ Kampfmeier: Den faglige Bevægelses Værdi . 15 „

Nyt anarkistisk Blad.

Argentinien. „La Revolution Social. „Kommunistisk-anarkistisk Organ. Udkommer uregelmessig ved frivillige Bidrag. — Casilla de Correo 15. Buenos Aires.

Udenlandske Blade.

Foruden vore sædvanlige Blade har vi endvidere modtaget følgende;

„El Derecho de la Vida" (Casilla del correo 305, Monte védco, Uruguay".

„El Perseguido" (Casilla de Correo 1120, Buenos Aires).

„El Obrero Panadero" (Caiyo 1327, Buenos Aires).

(I Bogform) „La Philosophie de L'avenér" (rue Marie Thérése 90, Bryssel).

Mindetavle.

17. April 1880. Otero bliver henrettet.
20. — 1891. Bonderevolte i Cerda (Secilien).
20. — 1892. Eksplosion i Restaurant Véry i Paris.
26. — 1892. Ravachols Proces i Paris.
27. — 1894. Emile Henrys Proces.
11. Maj 1878. Hødels Attentat paa den tyske Kejser i Berlin.
15. Maj 1891. Ravachol begaar sit Ligrov i Terrenoire.

Ekspeditionens Brevkasse.

„Indbryderen" 30 Øre. M. 30 Øre. P. 1 Kr. Uff 25 Ø. B. 1 Kr. Z. 1 Kr.

Hvorfor kvitteres
J. Møller,
Ekspedient.

Diskussionsklubben Tolerance

afholder Diskussionsmøde hver Onsdag Aften i „Kommunen" Gothersgade 155, Kjd.

Onsdagen den 13. Maj er Æmnet:

Marxismen.

Indledes af Kurvemager Jensen.

Onsdagen den 20. Maj vil Æmnet blive bekendtgjort paa Mødet.

Alle har Adgang.

Trykfejl. I Artiklen „Anarkismen" i forrige Nummer staar i i 2den Spalte, Linie 12 fra neden: fysiske. Læs: psykiske.

Udgiver: J. Møller. — Ansvarhavende Redaktør: P. Jensen.
Carl Andersens Bogtrykkeri.